

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Los-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik,
in Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Ersébet-köru).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în de-care di
Abonamente pentru Austro-Ungari
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
ară și la d-nu colectorii.
ABONAMENTUL PENTRU BRASOV
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dușul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 60.

Brașov, Miercuri 16 (29) Martie.

1905.

Szögyény la Majestatea Sa.

Intre multe audiențe, la care Monarchul a chemat pe politicianii maghiari de frunte, se remarcă în mod deosebit audiența dată ministrului plenipotențiar austro-ungar la Berlin Szögyeny-Marich, care a fost anume chemat de la Berlin.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte, că acest Szögyeny a fost acela, care, pe când era ministru a țării la Viena, n'a voit să stea de vorbă cu conducătorii deputațiunii române, ce a mers cu memorandumul la Viena, și când Dr. Rațiu și soții s'au prezentat la palatul ministeriului la ora designată li-s'a spus, că ministrul a plecat în afaceri urgente. Am reamintit acest incident mai mult numai, ca să se știe cât de diplomatic poate fi actualul ministru plenipotențiar austro-ungar de la Berlin și cât de mult știe să dea în glas aspirațiunile șoviniste ale conaționalilor săi, când vine lucrul la adecă.

S'a consumat deja multă cernelă pentru-ca raportorii de diare să potă sătura cât de cât curiositatea publicului mare cetitor cu combinațiile lor privitoare la însemnătatea audienței lui Szögyeny. S'a spus că vine anume să raporteze despre ceea-ce dăc aliații germani la cele ce se petrec astăzi în Ungaria, cu un cuvânt să arate, întru cât criza ungară își aruncă reflexul ei și asupra raporturilor internaționale; alții au mai adaus, că ambasadorul dela Berlin vine să raporteze despre greutățile ce s'ar putea naște pentru tratatul comercial cu Germania din eventuale noue concesiuni naționale făcute Ungurilor. In fine s'a mai afirmat, că Szögyeny poate să fie acel om neutral, care să potă împăca opoziția unită cu Domnitorul și să potă lua asuprași formarea cabinetului.

Din toate cele presupuse pare a fi esact numai, că Szögyeny a fost chemat de Majestatea Sa ca să-și

dea părerea cu privire la criză și că nu e vorba ca ambasadorul să-și părăsească postul său dela Berlin, ce-l ocupă de atâția ani.

A fost un mare succes al guvernului unguresc că a reușit a pune la postul cel mai important diplomatic pentru monarchie pe un diplomat ungur ca Szögyeny. Misiunea acestuia la curtea din Berlin apare cu atât mai favorabilă pentru raporturile cu Austro-Ungaria și în special pentru guvernul unguresc, cu cât Szögyeny este *persona gratissima* a împăratului Germaniei, care adeseori îl onorează cu visita sa, pe când ambasadorul nu lipsesce dela nici un prânz său petrecere mai de seamă, ce se dă la palat. Cu un cuvânt înțimitatea raporturilor între cele două curți și guverne aliate nu lasă până acuma nimic de dorit. De aceea credem, că Szögyeny a fost în poziție a da Majestății Sale informațiuni, cum nu se potă mai esacte și despre cele ce se dăc și se cred la Berlin.

Culmea interesului se concentrează, în ce privesce părerile aliatului german, numai asupra unui singur punct. Ce crede el din punctul de vedere al intereselor de apărare comună despre divizarea în două a armatei austro-ungare? Admite-ore că alianța potă suporta naționalizarea pe jumătate a acestei armate?

Cine potă ști ce au vorbit între dânsii Monarchul cu trimisul său? Se va simți potă în curând ce vânt suflă des pre Berlin. Pentru moment rămâne însă semnificativ, că cei din opoziția coalizată maghiară nu vor să credă nicidecum, că aliatul german ar fi în contra ca de a lungul Dunării de mijloc să fie un stat cu-o armată puternică națională. Oare guvernul imperial german nu e și astăzi de părerea lui Bismarck, că monarchia noastră numai atunci va avé o adevărată valoare ca aliat, când își va strămuta punctul de gravitare la Budapesta? Nu-i cu putință, își dăc independențtii, ca Germania să privescă cu ochi reii cum

se săvârșesce clădirea statului național maghiar!

Despre acesta e rezervat viitorului celui mai apropiat a da deslușiri neîndoioșe.

Audiențele cele mai noue.

Am spus în revista noastră despre criză din numărul de ieri, că ambasadorul austro-ungar din Berlin Szögyeny-Marich Laszlo a fost chemat de Majestatea Sa monarchul la Budapesta. El a fost chemat telegrafic Sâmbătă și a trebuit să amâne prânțul, ce avea de gând să-l dea Duminecă, la care era invitat și cancelarul german Bülow.

Sosit la Budapesta Szögyeny-Marich a avut Duminecă convorbiri cu deputați din diferite nuanțe de partid și a primit vizitele câtorva membri marcanți din grupul disidenților și din partidul liberal.

Ambasadorul a fost primit ieri în audiență de către Majestatea Sa, căci se dăc, că monarchul dă o deosebită importanță părerilor ce le are Szögyeny privitor la rezolvarea crizei.

După audiență Szögyeny a declarat diariștilor, cari i-s'au prezentat, că Monarchul nu l'a chemat la Budapesta pentru-ca ar voi să-l însărcineze cu formarea ministeriului, ci l'a chemat numai în calitate de barbat politic, ca să se informeze și de la el asupra situațiunei. Diarele vieneșe dau o mare importanță acestei audiențe și dăc, că Szögyeny-Marich a fost chemat de Maj. Sa, ca să-i împărtășescă părerile ce domnesc în cercurile oficiale din Germania cu privire la limba maghiară ca limbă de comandă, cum și asupra modalităților în cari s'ar încheia convenția comercială cu Germania, decât s'ar introduce teritorul vamal independent ungar.

Inainte de audiență Szögyeny a avut o întâlnire și cu Coloman Szell, ér pe ziua de ieri a sosit la Budapesta și contele Andrassy. In cercurile independiste s'a luat cu mare satisfacție spre știință, că și Coloman Szell acceptază acum punctul de vedere al coalițiunei, fiind și el de părere, că criza se va putea rezolva numai prin împlinirea pretensiunilor militare ale opoziției aliate.

Diarele opoziționale maghiare accentuează mereu conflictul dintre corónă și coalițiune. »Bud. Hirlap« de la 27 l. c. scrie între altele:

»Fără comandă maghiară, nu se potă forma un guvern. Regele însă se sperie de acesta. Maj. Sa s'a declarat de repetite ori, că nu potă să schimbe nimic în organizația armatei. In cunoscutul ordin din Chlopy a declarat hotărît, că pe cât timp va trăi, nici-odată n'are să se învoescă cu modificările, ce le pretind partidele politice maghiare cu direcție națională. Ordinul din Chlopy îl consideră Maj. Sa ca un cuvânt dat, pe care nu și-l potă retrage...«

Mica cronică a „Gazetei“.

Brașov, 28 Martie n.

Am rămas cu ceva datorii cetitorilor noștri.

Sunt deja trei săptămâni de când »Telegraful Român« din Sibiu, într'un scurt *entrefilet* pe pagina primă, ni-a dat să cunoscem, că n'are voie de a intra cu organul nostru într'o polemie serioasă asupra celor petrecute în sinul partidului național și asupra principiilor conducătoare ale politicei noastre naționale, cestiuni ce le-am atins în articoliile noastre polemice intitolate »Răfuială«.

Confrunții dela »Telegraful« ne mai spun, că mulțumiți fiind în sufletul lor de succesele »dobândite«, n'au poftă de a-se băga în »discuții fără rost«. Ei sunt aș *beati possidentes*, căci și-au ajuns scopul și au tot ce le trebuie: »activitatea« mult dorită, au »deputați naționali« în dietă, cari se bucură de »imunitate« și cari în calitatea acesta vor pute, la cas de trebuință, să convoce meetinguri pentru a se protesta în contra unor eventuale proiecte ca cel al lui Berzeviczy. Ei calculează chiar, că într'o săptămână cei opt deputați pot ține peste cinc-șeci de meetinguri românești, și esclamă dimpreună cu colaboratorul lor fruntaș: *étt* aici e folosul ce ni-l dă activitatea și rezultatul eșit din ea!

Cam slab și problematic folos, nu-i vorba, căci nu trebuie să uităm, că și fericitul general Doda a fost deputat ales și imun și cu toate acestea șovinisti l'au dat în judecată pentru un discurs, deși

FOILETONUL »GAZETEI TRANSILVANIEI«.

Poesia.

Omagiu Inaltei Regine - Poeta Carman-Sylva. *)

Prin șirul lung de veacuri, divină arătare,
O musă prea slăvită, cu-a ta înfățișare
In farmec cucerita-i întreaga omenire,
Scântea, dându-i ca sdrob de fericire, —
Te-au invocat poeții din chinuri să-și aline,
De pe Olimp venita-i să-i mângă-i în suspine;
Ér lira ta de aur în corde-ai potrivit'o,
Cu mânil-ți ușore pe cânturi le-ai pornit'o
Și smuls'ai printre lacrimi a lor mărturisire. —
— Măestră ne'ntrecută, — tu blândă 'nchipuire! —

Ferbinte rugăciune mi-a tremurat pe buză,
Cu tainica dorință pe tine mândră musă

*) Dedicăția acesta s'a rostit de autora la matineul literar musical al despărțământului I (Brașov) al »Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român«, dat la 25 Martie a. c., în sala gimnasiunii române. Cealaltă poezie, rostită cu aceeași ocaziune de d-na Baiulescu, o vom publica într'unul din numerii următoare. — Red.

Sublimă ideală, — să te zăresc odată! —
Și te-am vădut măreță, regină intrupată,
Plutind în lumea noastră, zimbând cu bunătate,
Purtând o stemă 'n frunte, cu-atâta maiestate
Regină între regine prin pana-ți strălucită! —
Și te-am vădut aievea — la chip neasămuită,
Căci fața ta de spumă e dulce 'mbujorată
De dragostea fierbinte în pieptu-ți adunată.
— Un vél de ideale în préjma-ți să destramă
Și duh aprins de geniu, scântele fără de samă
In ochiți dulci și limpeți, — lumina sufletescă! —

Ale virtuții game în cânturile-ți dalbe
Fără de sfârșit le sameni, le 'nlănțuiesc în salbe.
Etericele-accorde, sonore și topite,
Spun tainele iubirii în melodii sfînțite.
Ér nota disonantă ce 'n țipet le sfășie
De-odată întregesce ceresca simfonie! —
— Tu cânti de vitejie, de-a țării mândră fală,
De doine întristate, de-a Turcilor navală,
De vechile isvode, de fapte glorioșe,
De domni și de domnițe ce stat'au curagioșe
L'al neamului scump leagăn, ferindu-l cu tărie
De hórdele barbare, de-a liftelor urgie. —
— De zimbrii și de iele de feți-frumoși și zine

In basme minunate întreci pe ori și cine.
De fauni ce 'n munți țin straje, ogorul sfânt păzindu-l,
De gnomi ce 'n riu n'au stare, pe mugete pornindu-l,
De brul țării falnic, — de Dunărea-argintie
Ce din apus pornesce și răsăritu 'nvie.
— Plângi cu viteze mame ce-au însoțit în luptă
Pe fiul lor cel unic și-l ved cu fața suptă!
— Aduni în jur copiișt cum Christ ne poruncise,
Cucerică 'n credință de rost scii cele scrisse!
Și potolesc durerea, căci scii ce-i suferința
Cu liniștea în suflet, tămăduiesc căința,
Și risipesc în cale-ți o lume fără de seamă,
Lăsând în urmă pacea, — al ferierii geamă.

Ér inima-mi măhnită tresaltă 'n bucurie
O, suflet de femeie, la tine cu mândrie
Privind, — o voce dulce încet murmurătoare
Acum imi plânge 'n suflet, — cu valuri vibrătoare,
Mă năpădesce 'n lacrimi! — O, Ție ca prinose
Le-aștern cu umilire, — căci din minuni frumoșe
Din darurile-ți sfinte, din totă măestria
O, Carmen priceput'am, că Tu ești Poesia.

Maria Baiulescu.

forțe leal, ce l'a ținut într-o adunare a alegătorilor săi, și l'au condamnat la doi ani închisore, de care a scăpat numai prin grațioasă intervențiune a Majestății Sale.

Dér de ce se-și strice »Telegraful Român« buna sa dispoziție cu reamintiri ca acesta, când îi dă mâna să fie *in dulci júbilo*, scriind:

»Că politica ȋiarului nostru e cea bună și corectă în împrejurările în care trăiesce poporul român din statul ungar, dovadă hotărârită luată în conferința dela 10 Ianuarie n. atât cu privire la *activitate*, cât și cu privire la *revisiunea programului* (!) Acesta e un succes, pe care »Gazeta« nu ni-l poate nega. Pentru-că e în rătăcire »Gazeta«, când spune, că ȋiarul nostru s'a luat după foia dela Arad și cea din Orăștie. Din contră. Ele s'au luat după noi. Și tot așa și conferința din urmă...«

Redăm din cuvânt în cuvânt afirmarea foicei sibiene. A intra în discuție asupra ei, ar fi în adevăr fără rost. Incât pentru »succesul« ce pretinde »Tel. Român« a'l fi reportat, mărturisim sincer, nu-l invidiăm de loc!

De aceea ni-a și fost ușor de a tăce până ađi asupra acelor espectorări mai mult naive ale »Tel. Rom.«. Am mai urmărit însă un scop cu reserva noastră de până acuma. Am voit să evităm de a-se crede, că am da espectorării foicei sibiene o importanță, ce n'o merită; mai departe am voit să așteptăm puțin, să vedem cum își va mai valida des amintita foice influința și rolul conducător, ce pretinde a-l ave asupra acțiunii activiste și prin urmare și asupra acțiunii celor opt deputați români, și ce direcțiune le va mai da?

Am așteptat însă până acuma inzadar. Deputații s'au constituit în club și »Tel. Rom.« a luat notă despre acesta, n'a atins însă cu nici un cuvânt afacerea relativă la limba maghiară de consultare și *protocolară* a acestui club »naționalist«. Și »Tel. Rom.« nu trebuia să tacă când singurul folos și rezultat al activității îl vede în împrejurarea, că deputații români vor ave posibilitatea a întruni poporul pentru a face să protesteze în apărarea limbei sale *maternă române*. Și multe altele am mai așteptat dela aceia, cari cu atăta mândrie declară, că după ei se iau și cei dela Arad și cei dela Orăștie, — pân' acum însă fără de nici un rezultat.

Și nu era nicidecum de prisos, ca cei din Sibiu să dea în situația incurcată de ađi o îndrumare celor opt deputați români, — decă nu pentru alta, cel puțin pentru a preveni »îndrumării«, ce o dă »unchiul« dela Măgurele »nepotului« său dela Arad, care ajunsese ca deputat ales așa mare domn, încât se pôte tutui și cu Kossuth.

Ungurii din România.

ȋiarul »Pesti Hirlap« publică în numărul său dela 12 Martie o corespondență din Bucuresci, în care corespondentul se jăluiesc amar împotriva unui ordin al ministeriului instrucțiunii publice, prin care se impune directorilor școlilor maghiare să învețe elevii imnul regal român, cântec național român și să atârne pe pârreți tablourile Suveranilor români și a figurilor istorice române.

Tôte acestea sunt — după părerea corespondentului — un »abus de putere« și »o perfidie« din partea ministerului român, care decă reprezentanții monarhiei ar purta grije de interesele maghiare, nu ar rămâne nepedepsite.

Corespondentul reproduce în traducere ordinul iscălit de d-l *Gârboviceanu* (p. ministru) și de M. *Demetrescu*, director. Acest ordin ar fi următorul:

»Părinte! Din informațiunile ce le avem, reiese, că în unele școli streine, în cari se primesc și elevii români, nu se cultivă de loc spiritul național. Astfel elevii în cursul anului nu învață nici un cântec patriotic sau național, ér la împărțirea premiilor nu se cântă imnul regal. Mai departe din salele de învățământ lipsesc portretele regelui și reginei, precum și tablourile, cari ar reaminti faptele eroilor naționali români.

»Vă aducem la cunoștință și cerem, ca în fie-care sală de învățământ să fie por-

tretul Regelui și al reginei și tablourile eroilor și scenelor istorice. Elevii trebuie instruiți în cântecile naționale române și instrucția acesta trebuie adusă în legătură cu istoria patriei. Trebuie mai departe să se instruiască imnul național și tôte serbările școlare, aniversările și împărțirile de premii trebuie începute cu acest imn. Inainte de tôte însă trebuie să vă îngrijiți, ca elevii să învețe imnul regal, și la proxima serbare să-l cânte. Vă avertisim și vă aducem la cunoștință, că decă vom mai observa încodată, că nu se cântă acest imn, vom lua măsuri forțe severe împotriva conducătorilor școlii.«

Până aci ordinul ministerului român. Ceea-ce urmază apoi este o adevărată orgie de recriminări și insulte, în care cuvintele »perfidie«, »atentat temerar«, »abusticălos« sunt cele mai blânde expresiuni. Corespondentul accentuează tot-odată, că Maghiarii pot să fie slabi și sêraci, dér lași n'au fost nici odată, nici chiar față cu alte țeri mai strașnice — nu ca România. Din cari cuvinte se pôte deduce, că »temeritatea« ministriului român va fi pedepsită... la intervenția voinicosului corespondent.

Corespondentul termină cu reproducerea din *Moldovan Gergely* a unor pasaje insipide, prin cari se infamăza amintirea figurilor istorice române, chiar și a lui Stefan cel Mare, despre care renegatul dela Clușiu spune, că decă în România s'ar face istorie critică, s'ar dovedi, că Stefan — n'a fost mare...

»Etă eroii naționali, etă sfinții anelor române, ale căror tablouri va trebui să se atârne pe pârreți școlilor maghiare, susținute din banii cetățenilor maghiari...«

ȋiarul »Cronica« din Bucuresci luând notă de corespondența lui »P. H.« observă:

»Decă popilor și kulturegyletistilor unguni nu le plac legile noastre, ce caută aici?... Există în țera lor vr'un Român din Regat, care să trăească acolo, să facă comerț, să se procopsescă? Decă este vr'unul, n'are decăt să-l supuie nu la legile lui Berzeviczy, dér la altele și mai grele.

»Nu însă tot astfel pot face ei față de Românii d'acolo. Aceia sunt acasă la ei și astfel ei au dreptul să stea în vorbă și în luptă împotriva asupririlor, la cari vor Ungurii să-i supuie.

»Nu e tot una. Ungurii d'aci sunt venetici, pe când Românii din Ungaria sunt autohtoni, ei au stăpânit țera în care trăiesc, cu aprôpe un mileniu înainte d'a fi călcat p'acolo picior de ungar.«

Un episod „naționalistic.“

Timișoara, 26 Martie n.

Ađi s'a intrunit *adunarea generală a camerei advocaților din loc*, în sîplul căreia s'a petrecut episodul, despre care țin să vă raportez, ca despre o nostimadă »patriotică«, mai puțin durerosă, decăt ridicolă.

Premit informația, că cercul de activitate al acestei camere advocațiale se estinde asupra teritoriului întreg al »Bănătuului« de odinoriă, prin urmare și membrii ei (advocați) de pe acest teritoriu, escepție făcând »avanițele« de prin alte ținuturi sau comitate, sunt toți Români, Sêrbi, Nemți etc. sau au cel puțin nume românesc, sêrbesc, nemțesc etc., într-o cât nu și-au procurat câte un nume de cele de »5 pițule«. E natural, decă, că advocații și pa tăblițele lor, ce le servesc drept firmă, la ubicația cancelariei lor, scriu numele lor, și unii scriu pe ele numai românesc: »advocat«, alții numai pe sêrbie »branic« etc. etc., nu adaugă și patrioticul cuvânt »ügyvéd«.

Lipsa acestui cuvânt patriotic de pe acele tăblițe, a vătêmat rău simțemintele patriotice ale unor »colegi« și acestia au făcut arătare, încã în anul trecut la comitetul camerei advocațiale, cerându-i să intervină în cauză și să nu suferă »ignorarea limbei statului« pe tăblițele respectivilor advocați.

Comitetul camerei advocațiale, patriotic și el, căci nu se pôte alt-cum, mai ales în presera restaurației sale, care s'a făcut ađi, a considerat astfel de arătări

și a dat advocaților ordin circular, ca să respecte și pe tăblițele lor »limba statului«, ér despre această *împlinită* activitate a sa a făcut deosebită amintire în raportul său către adunarea generală de ađi.

Aceste fapte premise au servit drept motive la episodul de ađi, despre care vă scriu.

Ajungând desbaterea asupra raportului la acest punct, un »coleg« care bag' sémă numai din vina părinților săi pörtă însuși conumele de »Dobroszlav«, ia cuvântul și se declară nemulțămît cu dispozițiile comitetului camerei în afacere; intonează, că de pildă în Lugos, dér și aici în Timișoara, află o sumă de tăblițe de advocați cu »idegenhangzásu« numiri și se miră cum pôte suferi comitetul camerei advocațiale acest »scandal«, această »demonstrație antipatriotică« etc. etc. Face dér propunere, ca faptul să fie trecut în raportul anual și adunarea generală să someze guvernul, spre a lua măsuri etc.

Bietul comitetului înglemenise de tot. Căci acum a observat, pe ce cale a fost împins de către patrioții mai învăpăiați ca densus: adecă pe calea de a-se lua în procese de disciplină cu majoritatea membrilor, cari susțin camera advocațială. Și pentru ce? Pentru un lucru nerealizabil. Nu mai scie în cătrău s'o dea, cum s'o succescă. Secretarul comitetului s'a apucat a face fel de fel de promisiuni, — numai să nu trecă propunerea lui »Dobroszlav« în raport. Dér nu și nu. Acesta nu abastă dela propunerea sa. În fine vine alt coleg, care are nume patriotic — dér al tatălui său nume cine-l va cunoște? — și propune, ca »părerea lui Dobroszlav să se trecă numai la protocolul ședinței de ađi, și comitetul ținând cont de acest incident, să se apuce de lucru...«

Dintre advocații români, 3—4 câți erau prezenți, unii ridiau cu dulce de incurcătura patriotică, ér unul — lăudat va fi de sigur în »Tribuna« din Arad, sau în »Tel. Român« din Sibiu — a luat și el cuvântul spre a »apêra cauza națională«, și a declarat că el, decă adunarea va decide așa, cum propune Dobroszlav, n'are în cătrău: se va supune; el însă cere votare asupra propunerii, căci el — nu se simte »idegen« (strêin) în această țără. Probabil că altcum, nime nu i-ar fi cređut asta!

Și așa a rămas, ca propunerea lui Dobroszlav să trecă numai la protocol etc. Scuzati, d-le redactor, că vă comunic și nostimade.

Din comitatul Albei-inferioare.

— Martie 1905.

Alba-inferioră e comitatul cel mai românesc din Ardeal, dér numai în privința numerică. În organizație e cel mai unguresc. Par' că n'ar fi aici Blașii, centrul metropoliei române unite, cu un capitolu puternic, cu mulți alți cărturari; par' că n'am avé în Alba-Iulia și Abrud o pleiadă de advocați, apoi un șir întreg de proprietari și preoți cu stare. Cu tôte acestea, Românii din comitatul Albei-inferioare nu numără, deși sunt 92% din totalitatea populațiunii. Cine e de vină? Lașitatea și indiferentismul nostru! Guvernanții noștri își fac mendrele și se rêsfață pesocotela noastră. Ér noi, »slugi plecate«. Ne încredem la frunză și la iarbă și în naivitatea noastră ne lăsăm îmbătați cu vorbe.

Să ne aducem aminte de ultimele alegeri comitatense din 1901. Atunci s'a încins o strașnică luptă în jurul postului de viceșpan. Atunci a pășit actualul viceșpan Szász loska ca candidat. Ce afabil și prietinos ni-s'a arătat; cum ne cerceta de des și câte nu ni-a promis, numai să votăm cu el! A avut lipsă de noi, scia că numai așa va reuși, decă are voturile Românilor. Românii, unii au fost contra. Majoritatea a hotărît să se grupeze în jurul lui. I-a momit cu vorba. E cu lipici d-l viceșpan. Vorbesce bine românesc, te scie lua cu binele, e un fel de »cucóna gură dulce«. Românii au căcut în cursă. Și cum nu, când d-l Szász vorbesce cu ei tot românesc, le promite slujbași în tôte bran-

șele, le spune că va fi cu dreptate față de dênșii și i-a face să simțescă, că și dênșii sunt cetățeni ai acestei fericite patrii, pentru care contribuie cu avutul și sângele lor.

Tôte acestea le-au cređut Românii naivi, și în consecență au scos pe d-l Szász loska viceșpan. Ales fiind, s'a făcut un *magnum adomás* în Aiud, unde s'au vorbit late și umflete. Vorba românescă atunci a fost ascultată. Cu toții eram veseli, cu toții ne bucuram și ne făceam iluzii. Cum nu! Eram dór siguri, că de acum înainte în comitatul nostru se începe o *eră nouă*. Omul poporului, »floromânul« dela Șard, a ajuns la cărma comitatului. De acum înainte se vor respecta și dorințele echiatabile ale Românilor. Ce minunat! Eram fericiti de tot!

Dér bucuria s'a curmat chiar atunci când s'au făcut alegerile. Concurase și doi Români, unul chiar frate cu un corteș de frunte de al d-lui Szász. N'a reușit. Iluziile am început a ni-le perde, deși abia sunt 3 ani dela alegere. S'au făcut mai multe alegeri de notari. Credeam, că bieții Românii barem aici vor avé trecere. Dér ce se veđi! În Stremți, în Cetea și mai de aprôpe în Armeni și Bucerdea, tot cercuri curat românesci, au fost aleși numai strêini. Au concurat tineri români forțe bravi cu calificăție eminentă, dér cine i-a băgat în sémă?

Ce să ȋicem de alegerile de deputați din Ianuarie? Comitatul nostru a dat 7 deputați, toți guvernamentali. Al cui e meritul? O scim bine, am esperiat'o. Al d-lui Szász, care a lucrat cu tótă puterea, ca nici un Român să nu iasă.

Drept recunoștință i-a sosit decorația. În congregația din 31 Martie i-se va preda ordinul coróniei de fier cl. III.

Funcționarii comitatului se pregătesc de sêrbătore. Au lansat un apel către toți membrii congregației, în care d-lui Szász i-se aduc laude din greu. El prezentă ca pe un funcționar activ, cinstitor de lege și peste măsură drept. Fie! Noi Românii la tôte acestea osanale *rômânem* reci. Nu ne putem însufleși pentru astfel de vifecumuri și pentru aceia, cari nu țin sémă de dorințele și drepturile noastre.

Să nu credă d-l Szász, că nu cunoșcem mersul lucrurilor din comitatul nostru. Scim și cunoșcem totul și, îndurerăți în sufletul nostru, ne întrebăm: până când? Ne dore și suntem îngrijați de viitorul acestei patrii, în care cetățenii cinstiți și muncitori sunt lăsați pe drum, sunt aduși la proletariat, sau trebuie să iee bătă pribegiei...

Patriotul.

Rêsboiul ruso-japones.

Putine sciri au sosit în decursul ȋielor de eri și alaltăeri.

Despre pretinsa luptă navală între flotele lui Togo și Rosdestvensky nu se a-nunță nimic. A fost, se vede, o născocire. Agenția telegrafică din Petersburg anunță din *Gutulín*, că trupele rusesci își ocupă încet pozițiunile cele noue și că s'a restabilit contactul între ele. Colónele de tren, cari se retraseră spre nord după lupta din Mukden, se apropie de detașamentele lor. Aceeasi agenție anunță din *Sipinghai*, cu data de 24 l. c., că armata s'a instalat în pozițiuni întărite, sub scutul ariergardelor puternice. Generalul *Linevici* a făcut o revistă asupra trupelor și a salutat mai ales rămășițele unui regiment de vînători, care cu baioneta și-a spart drum prin rindurile inamicului covrșitor în număr care-l impresurase. Din regimentul acesta nu s'au reîntors decăt 126 ómeni cu stégul.

*

Wladivostok-ul și rêsboiul. Colaboratorul militar al ȋiarului »*Neue Fr. Presse*« vorbind de importanța Wladivostok-ului în rêsboiul actual ȋice, că obiectivul luptelor viitoare pentru Japonesi este acest oraș de port, pe care decă l'ar pierde Rusia, nici Siberia rêsăritenă nu mai are vre-o valoare pentru ea. Decă n'ar fi Wladivostok-ul, Rușii s'ar puté retrage departe de

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figuri *Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca rededeptării noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colónă român. În luna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acesta și jubileul de 50 de ani al „Romaneilor“. La acest jubileu vre-o 20 de părechi, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adică au executat acest dans în tocmă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strînsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romaneilor“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colónă român să poată fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adăugat la finea broșurei și textul frumosei și atrăgătoare muzice a „Romaneilor“, explicând prin tre note toate mișcărilor dansului după tactele muzice. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindeni între noi, a fost tot-deuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedea jucându-se bine, exact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multa îngrijire și acuratețe, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăugul unei coile de note (muzica „Romaneilor“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Cela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Cuvântări bisericesci scrise de Ioan Papiu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodate pentru ori-ce timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe lângă predicii, se mai adă în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fiă-care com separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predici pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christie. Conține predicii dela Duminica XI după Rosalii până la Duminica Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin poștă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesci pre sărbătorile de preste au scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

„**Cartea Durerii**“ de Emil Bougand, tradusă din originalul frances de Iacob Niculescu, editura lui Dr. E. Dăianu. Timișoara 1895. O cărtică de mângăere sufletescă, care costă legată 3 cor. (plus 10 b. porto).

„**Cuvântări bisericesci de Masillon**“ traduse din originalul frances de Ioan Genț protopop gr.-căt. român al diecesei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predicii de ale vestitului orator eclesastic frances. Predicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc răsăriten, și fie-care este pusă la acea Duminică sau sărbătoare, cu a cărei evanghelii se potrivește predica. Un volum elegant de preste 400 pagini în 8° cu portretul lui Masillon. — Traducerea se distinge printr-un limbaj viu aies. — **Prețul 5 corone** (6 Lei 50) plus 20 bani porto.

Cuvântări funebre și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

Nr. 3867—1905.

Licitațiune cu oferte.

Pentru de a da în anteprișă edificarea unei căsciorne pentru portariu și diverse construiți edile etc. în abatoriul orașenesc, cu speșele preliminate în suma totală de 3587 cor. se va ținea în 13 Aprilie 1905 a. m. la 10 ore, în despărțământul al V-lea magistratual, pentru scopuri economice, licitațiune cu oferte în scris.

Condițiunile de ofert și de contract, precum și planurile și preliminarile de spese, se pot vedé până la ziua licitațiunii la numitul despărțământ magistratual, în decursul orelor oficiose a. m.

Brassó, 18 Martie 1905.

1—2.1693.

Magistratul orașenesc.

Felhivás árlejtésre!

Belügyminiszter Ur ó Nagyméltóság, a Brassóban állomásozó m. kir. csendőrség elszállásolására szolgáló kincstári laktanyának még a folyó évben való felépítését határozván el, felhivataknak az érdeklődők és az erre vállalkozók, hogy az építkezési munkálatokat magában foglaló árlejtési hirdetményt, mely a brassói iparkamaránál, megye házánál, rendőrkapitányi hivatalnál, az állami és városi építészeti hivatalnál, csendőr laktanyánál és egyéb nyilvános helyeken közszemlére kitétetett, olvassák el és esetleges ajánlataikat a hirdetményben körülírt feltételek mellett ezen parancsnoksághoz 1905. évi április hó 19-n délelőtt 10 óráig nyujtsák be.

Építkezési költség 285312 koronával van előirányozva.

Építkezési terv, költségvetési előirányzat, vállalati feltételek és egyéb felvilágosítások az alólírott parancsnokság számvivőségénél Gácsmajor-utca 12—14. szám alatt minden nap délelőtt 8 órától délután 2 óráig kapható illetőleg nyerhetők.

Brassó, 1905. évi márczius hó 25-én.

A m. kir. VII. számú csendőrkörületi parancsnokság: **Petrás Kammerer.**

UN CANDIDAT ROMÂN DE ADVOCAT

se primesce cu prima Aprilie 1905 în cancelaria avocatului Iosif Pușcariu în Brașov.

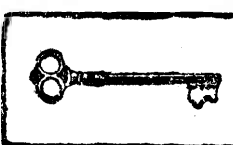
4—4,(1689.)

Unde se mănâncă bine și se béu VINURI curate de Mediaș BERE de Pilsen „Urquell“ prospétă dela cep în fie-care di? ? La **Restaurantul Schwarzburg în Brașov, Str. Spitalului nr. 20.** Lista de bucate românescă. De o cercetare numerosă se rógă **C. R. GLIGORE CRISTEA,** 47—50 conducătorul restaurantului.

Săpun SCHICHT.

Marca: **Cerbu séu Cheia**
Săpunul cel mai bun și cu spor, prin urmare și cel mai ieftin.

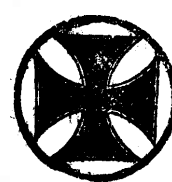

Nu conține ingrediente străine vătămătoare.
Se capetă pretutinden!
La cumpărare se se observe, ca pe fie care bucată de săpun se fie numele „Schicht“ și una din mărcile sus indicate.

Cruce séu stea după electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. **Vindecă și invioreză** Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa.

Nu e mijloc secret. **pe lângă garanție.** se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tinituri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, aușul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — *In cancelariu mea se află ustatate încurse din toate părțile lumii, cari prețesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate* Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confundă cu aparatul „Volta“, de ore-cu „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost ofici s oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă indeosebi **Prețul aparatului mare e 6 cor.** Pretul aparatului mic e 4 cor. folosibil la morbari, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție forte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țără i streinătate etc. **MÜLLER ALBERT, Budapesta,** V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

ABONAMENTE

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tu-tungeria de pe parcul Rudolf a lui Spuderca și la Eremias Nepoții.